

“euskal buxeta” landu du. Bertan 300.000 libera eskatzen dizkio Departamenduari Gure Irratia-rentzat eta 200.000na beste bientzat.

Pariseko Senatuak euskara eta beste hizkuntz gutxituak “legez kanpo” utzi dituen urte honetantxe ari dira ospatzen irratiod beren hamar urteak. “La langue de la Republique c’est le français”, frantsesa da Errepublikako hizkuntza, aldarrikatzen du Frantziako Konstituzioak ere orain. Beste hizkuntzak Konstituziotik kanpo gelditu dira gutxienez. Baina Konstituzioak ukatzen dion ofizialtasuna, herriaren-gandik hartua du euskarak. Hamar urteok dira horren erreferendua.

Gero eta ozenago bihurtzen ari da irratien hotsa eta euskararen _eta beste hizkuntza gutxituen-aldeko errebindikazioa. Joan zen maiatzaren 30ean iparraldeko euskaldunak kalera atera ziren beren deiadarra zabaltzera. Deitzaileen artean zeuden noski Euskal Irratiak, AEK, Seaska, EHE eta Pizkundearekin batera. Deiadar izena hartu dute, Katalanen “Crida”ren antzekoa. “Zuzenbidea euskaldunentzat” titulupean Iparraldeko kultur sektore esberdinek dituzten errebindikazioak kaleratu zituzten manifestaldi jendetsuan.

Horien artean noski Irratienak... “Onarmena eta laguntza publikoa irratientzat” eskatzen zuten. Zalantzarik gabe, orain dela hamar urteko ahots apalak gaurko deiadar ozen bihurtu dira. Ez daude ixiltzekotan.

UEU: Euskal Unibertsitatearen eragile

Aurtengo Udako Euskal Unibertsitatearen Iruñeko Ikastaroaren baitan mintegi berezi batek ihardun du Euskal Unibertsitatearen gaià aztertzen.

Nahiz eta UEUk bere sorreratik unibertsitate euskaldun baten beharra azpimarratu duen eta UEUren orain arteko iharduna Unibertsitate horren oinarrien presaketara -profesionala, materiala, bibliografikoa- izan den, duela bi urtetik hona Euskal Unibertsitatearen gaia bereziki berpiztu da.

UEUren jatorria 70eko hamarkada hasieran Baionan egiten ziren Kultur Asteak izeneko ihardunaldietan dago. 1970etik 73ra burutu ziren kultur aste hauetan euskal kultura eta gizartea aztertzen ziren. Baina ekintza hauek nahikoa ez ote ziren izango eritzirik, Karlos Santamariak Baionako Kultur Astea Udako Unibertsitatea bilakatzea proposatu zuen Katalunian egiten zen “Universitat d’Estiu” eredu-tzat harturik.

Hasiera batean UEUren egitura eta helburuak oso finkatuak ez bazeuden ere,

gutxinaka gutxinaka sendotzea eta horiek argitzea lortu zen. Sailak banatuz joan ziren, eta denbora pasa ahala gutxienezko espezializazio maila bat izatera pasa zen UEU.

1975. urtean UEUK garrantzi haundiko manifestu bat onartu zuen. Honek esaten zuenez, UEUK euskal unibertsitate baten beharra aldarrikatzen zuen. Unibertsitate honek izaera nazionala, herrikoa eta euskalduna izan beharko luke.

Lehen garai hau 1977an amaitu zen UEUKo ikastaroak Hego Euskal Herrira pasatu zirenean. Erabaki hau hartzerakoan arrazoi askok izan zuten eragina. Alde batetik, ikusten zen partaideen zatirik haundienak Hegoaldean zuela jatorria eta, bestetik, Hegoaldean zegoela euskal kulturaren indarrrik haundiena. 1977tik aurrera Iruñean egin dira udako ikastaroak, baina hauek Hegoaldera eramateak Ipar Euskal Herrirako ekarri zuen kaltea dela eta, 1985ean Baionan ere ikastaroak antolatzen hasi ziren. Ihardunaldi hauen bidez posible izan da Iparraldeak bizi duen egoera bereziaz eztabaidatzea eta mintzatzea. Euskal Unibertsitatearen beharra lortzeko bidean UEU irakaskuntza euskaraz bultzatzearen alde agertu da, batez ere goi mailetan, UEUK bere manifestuan adierazia duenez, "Euskal Unibertsitatea lortzeko bidean asko ibili behar da oraindik, eta UEUK bide horretan zereginik eta zeresanik izango ditu".

Arestian esan bezala, aurtengo ikastaroetan mintegi batek gai hau jorratu du, baina ez huts-hutsetik hasita, zeren eta joan den ikasturte osoan lan-batzorde bat aritu bait da ikuspegi ezberdinetatik gaia lantzen, gerora mintegian sakondu ahal izateko.

Mintegiaren amaiera gisa bilera zabal bat ospatu zen UEUn bertan, mintegiaren ondorioak aztertzeko eta aurrerantzean egin beharrekoa aztertzeko. Biltzar honen emaitzez gai honi buruzko "Liburu Zuria" prestatzea erabaki zen eta horretarako batzorde bat eratzea. Liburu Zuri hau izango da gerora Euskal Unibertsitatearen aldeko Plataforma zabal bat osatzeko erabiliko den oinarritzko materiala, zeren eta garbi ikusi bait zen helburu hori lortu nahi bada, hasiera hasieratik eragile sozial, administratibo eta ekonomiko ezberdinen parte hartzea behar dela. Hasi baino ez da egin, baina inoiz izango du Herri honek behar duen Unibertsitatea.

EK2000